

Summary

In an opening contribution our collaborator Judit Csáki talks to critic Katalin Szűcs who selected the program for this year's National Theatre Encounter.

In relation to the performance of Shakespeare's *The Tempest* as reviewed below, Ildikó Forgács analyzes the importance of the precise translation of the text concerning "the tempest" itself, since these passages are particularly relevant to the fundamental ideas of the play.

Reviews of the month – this time by Balázs Perényi, András Csont, István Nánay, Balázs Urbán, György KarsaiLőránt Péteri, Judit Csáki, Judit Szántó and Andrea Tompa – are concerned with Shakespeare's *The Tempest* (National Theatre), Arthur Schnitzler's *The Wide Country* (Katona József Theatre), Sophocles's *King Oedipus* and *Oedipus in Kolonos* (Veszprém), Molière's *Don Juan* (Kecskemét), Pál Békés's two complementary one-act plays titled *Carried Away by the Water* (Studio K), a musical adaptation of Tolstoy's *Anna Karenina*, with the text by Tibor Miklós and the music by Tibor Kocsák (Madách Theatre), László Darvasi's adaptation of Milan Füst's novel: *The Story of my Wife* (Radnóti Theatre), Mikhaíl Bulgakov's *Molière* (New Theatre), and Shakespeare's *A Midsummer Night's Dream* (Szeged).

In our column on contemporary dance Ágnes Veronika Tóth and Ádám Mestyán review an interesting feature of the Budapest Spring Festival: seven different dance versions of the *Carmen*-story, by, respectively, the Pál Frenák Company, the dancers of the Szolnok theatre, the Ballet of Pécs, the Ballet of Győr, the Compagnia Egribiancodanza from Italy, the Budapest Youth Ballet and the Andrea Ladányi Dance Company, while Tamás Halász saw a festival called *Coincidence*, featuring three foreign companies: the O vertigo of Ginette Laurin, the Kenneth Kvarnström Ensemble and the Compagnie Marie Chouinard.

Next follow some short reviews: critics Mónika Szűcs, Tamás Tarján, Tamás Koltai and László Zappe saw for us respectively Péter Kárpáti's *Nick Carter* (Tatabánya), Urs Widmer's *Top Dogs* (The Chamber), Ödön von Horváth's *Kasimir and Karoline* (Kaposvár) and Molière's *The Miser* (Zalaegerszeg).

To an interview with Transylvanian director Gábor Tompa published in an earlier issue we received two controversial comments by other personalities of the Hungarian theatre scene in Transylvania; we publish both the contributions, one by Gábor Simon, manager of the Hungarian State Opera in Kolozsvár/Cluj and Kolozsvár actor Miklós Jancsó.

Playtext of the month, by Péter Horváth, is titled *Nine Like the Plagues*.

házzal szembeni külső cenzúra bevezetésének veszélyességéről és szükségtelenségéről szóló értelmiségi nyilatkozatot). Nem nyomozom, miért szerződött el a fél énekkar, nem szólítom fel a színház társulatát, hogy tanúsítsa: mennyire ellehetetlenült a mindennapi munka Simon ama nagyszerű szervezői koncepciójának „köszönhetően”, amelyen nem segít már semmilyen nyelvű levelezés. Ki kell várni a végső fordulatot.

Jancsó monomániájáról már nem is szólok. Két gyöngébbecske könyvecskét is írt már arról a rögeszméjéről, hogy nincs közönség. Ebben legalább következetes: az ismeretlen abszurd magyar klasszikus küldetésstudata munkál benne. Az általa idézett „civilizált fórum” azonban szabályos boszorkányper volt, mint Bulgakov színművében. Egy egyházi méltóság áldást mondott a gyülekezetre, majd kezdetét vette az átokközön, amely a színházra és annak igazgatójára zúdult. Egy fiatal író, Papp Sándor Zsigmondot, aki azt merte állítani, hogy a magyar nyelv önmagában nem képvisel felsőbbrendű értéket, majdnem meglincseltek.

A hangadók között volt a Jancsó által előszeretettel idézett Szócs István, a színházellenes gyalázkodás veterán élharcosa, aki ez alkalommal is éppannyi epét fröcskölt a színházra és személyemre, mint mindig, vagy mint annak idején az Előre gyűjteményben őrzött hasábjain Bodor Ádámra, Szilágyi Domokosra vagy Harag Györgyre. Kérdezhetnénk: miért nem állt össze mindeddig egyetlen kötet sem irodalom- vagy színikritikáiból? A választ az ördög tudja.

Szerepel egy másik, Jancsó által idézett személy is, Madarász Loránd színész, aki családostól ment el az összejövetelekre, bedobott apait-anyait, s ha alakításairól nem is, de „csúsztatásairól” már tudhatunk, olvashattuk őket. Micszerint például én osztanám az összes szerepet a színházban. Vagy hogy Spolarics Andrea igencsak rászorult jóindulatomra, hogy szerephez juthasson... Lám csak, külföldről mennyi mindent lehet megszervezni...

A fórumon valóban részt vettek értelmiségiek is, és ez annál sajnálatosabb. Trockij, Buharin, Zinovjev, Kamenyev is értelmiségiek voltak. Sztálin nem volt az. Ő csak „eszméket merített” tőlük. A történelem során nem egy pap állt már az inkvizíció szolgálatába.

Kormánykötöttem kapcsán egy idős rádiós riporter szabadkozott: ő is aláírta a fórum nyilatkozatát, de nem figyelt oda, kijött a teremből, majd újra visszament, megint kijött, megint visszament, és akkor már kész volt a szöveg... Fel nőttek vagyunk. Ilyen a világ.

Akár Simonnak, Jancsóknak is fájnak külföldi meghívásaim. Csak részben tehetek róla, hogy ez így van, és nem fordított a helyzet. Személy szerint szívből örülnék, ha Jancsót spanyol, angol, francia, német, osztrák, katalán vagy román színpadokra hívnák fellépni.

Abszurd időket élünk. Nemzetellenességgel vádolnak, s a magyar kormány érdemes művésze címmel tüntet ki. A feljelentők, rágalmozók becsületsértésért pert indítanak. Csapni valónak mondott színházszervező munkámért a Romániai Színházszövetség Kiváló Művész Díjat adományoz, akárcsak legutóbb Liviu Ciuleinek. Az indoklásban – épp úgy, mint a '96-os Kriterion Koszorú esetében – az áll: „társulatának európai rangra való emeléséért, a magyar–román színházi kapcsolatok új alapokra helyezéséért”. Jancsó és társai logikája szerint mindebből persze az következne, hogy a magyar kormány is nemzetellenes. Meg hogy a romániai színházszövetség nem eléggé magyar.

A kolozsvári Magyar Színház tovább halad mindenkori útján: van és dolgozik. Egy év leforgása alatt hat előadást hozott el Budapestre, a legújabb három áprilisban volt látható a Tháliában. Ezekről lehet bírálatot vagy dicséretet mondani.

TOMPA GÁBOR

Saját SÚGÓ

Egy éven keresztül otthonába küldjük a SÚGÓ-t és különszámait!

Egy óvra 2400 Ft

Minden új előfizetőnknek – és olvasóinknak, akik meghosszabbítják előfizetésüket – egy CD-t adunk ajándékba.

Minden hónapban új ajándék CD

Raadás Milánóban!

És hogy ne maradjon el a raadás sem, előfizetőink sorsoláson vesznek részt, ahol egy milánói utazást (4 nap, 3 éjszaka, repülővel) nyerhetnek. A raadás raadása pedig két darab színházi belépő az észak-italiai város egyik neves teátrumába! Sorsolás: 2002. június 13-án.

*a 2001. december 20-a után befizetett előfizetésekre érvényes

Saját SÚGÓ

Név: _____
 Feliratkozás:
 Levél cím: _____
 Cím: _____
 Kérem: felhívásomat, megírt leveleimet, munkásságomban való részvételért köszi!